

Asociace: Češi si za pandemii odvykli chodit do restaurací na obědy

Michal Babinec, 46 let,
byznysmen

Celý ten stravenkový systém mi vždycky připadal jako pěkná kulišárna. Poskytovatelé stravenek mají v podstatě svoje jídle. Pomíno to, že se většinou nejedná o české firmy, ale mít v kapse deseti-procentní provizi za to, že jsem někomu zprostředkoval oběd nebo nákup potravin, je terno, a taky trochu ličva. Víte, co by se stalo, kdyby stravenky nebyly? Nic. Lidé, zaměstnavatel i zaměstnanec, by jenom nakládali s vlastními prostředky a vyšlo by je to konec konců levněji. Stravenkový paušál je krok k normalitě. A že se to poskytovatelům stravenek nelíbí, je jejich věc. Ať zkusí něco jiného. Treba kuplířtvi.

Alexandr Gonda, 49 let,
finanční makléř

Systém stravenek vychází ze zákoníku práce, podle kterého jsou zaměstnavatelé povinni umožnit všem zaměstnancům na všech směnách stravování. Do daňově uznatelných výdajů lze zahrnout i příspěvek na závodní stravování zajišťované prostřednictvím jiných subjektů a poskytované až do výše 55% ceny jednoho jídla za jednu směnu, takže zaměstnanec obvykle platí 45% z hodnoty stravenky. Je ale pravdou, že se stravenkami má zaměstnavatel spojit i další náklady, např. na administrativu, která s nimi souvisí, nebo poplatky za stravenky placené poskytovateli stravenek, což bývá několik procent z jejich ceny.

Češi si za pandemii koronaviru odvykli chodit do restaurací na obědy. Právě u polední nabídky sledují provozovatelé stravovacích provozů podle Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP) enormní propady. Tržby z obědů přitom dříve pokrývaly fixní náklady. Situaci zhoršilo také zavedení stravenkového paušálu. ČTK to řekl restaurátor a garant projektu Moje restaurace za AMSP Luboš Kastner.

V pondělí uplynou dva roky od chvíle, kdy vláda poprvé v boji proti šíření koronaviru zakázala přítomnost veřejnosti ve stravovacích zařízeních. Provoz restaurací následně v uplynulých dvou letech ještě několikrát uzavřela nebo omezila. V důsledku protiepidemických opatření začalo mnoho lidí pracovat z domu, úbytek zákazníků v průběhu obědů pocítily především podniky v blízkosti administrativních center. Velká část zákazníků se přitom na obědy zatím nevrátila, podle Kastnera to bude spíše dlouhodobá změna. Někteří si nechávají jídlo dovézt, ale stále častěji lidé uplatňují tzv. anglický typ stravování, kdy teplé jídlo nahradí například sendvičem, uvedl. Problémem je podle Kastnera také stravenkový paušál, který ministři zaviedli od 1. ledna loňského roku. Místotvorně mohou zaměstnavatelé pracovníkům vyplácet peněžní příspěvek. Gastronomové tím podle Kastnera ztratili na tržbách miliardy korun. Návštěvy restaurací přes obědy loni omezili ale i lidé, kteří stravenky v zaměstnání dostávají. Data společnosti Sodexo Benefitů, která je nej-

vějším poskytovatelem benefitů v ČR ukázala, že držitelé stravenkových karet snížili docházení do stravovacích zařízení na polovinu proti předpandemickému roku 2019, řekl generální ředitel Sodexo Benefitů Daniel Čapek. Lidé, kteří mají stravenky, při-

tom chodí na oběd do restaurací dvakrát častěji než zaměstnanci se stravenkovým paušálem, ukázal dřívější průzkum Unie zaměstnavatelských svazů ČR. Restaurátoři se musejí vyrovnávat s rostoucími cenami potravin, ener-

gií, zvýšil se dále tlak na mzdy, které museli zvýšit. Projevilo se to i na cenách jídla a pití. „U obědů je cenový skok vidět nejvíce,“ dodal Kastner. Češi za oběd v restauraci letos v lednu podle dat firmy Sodexo Benefitů zaplatili v průměru 157 korun. Bylo to o dvě koruny více než loni v prosinci, přičemž ve srovnání s prvním měsícem loňského roku cena vzrostla o 13 korun. Nejdražší obědy byly v Praze, kde za ně lidé museli vydat 176 korun, meziročně o zhruba 15 korun více.

ČTK | biznysvesku.cz

Karla Bernášková, 38 let,
učitelka

Já myslím, že ta diskuse by neměla být o stravenkách, ale o tom, jak se na našich restaurátech podepsala změna chování zákazníků. Věřím, že se jedná o dočasný jev a lidé začnou do restaurací opět chodit. Já se jinak stravuji v naší školní jídelně, která se poslední dobou hodně zlepšila. Stravenky jsem ale dostávala během distanční výuky, takže s nimi mám svoji zkušenost. Většinou jsem je ale spíš uplatnila při nákupu potravin. Viděla jsem dokonce některé lidi v obchodě, kteří za ně nakupovali rum. Myslela jsem, že se to nesmí.

A bude hůř: Ceny výrobců předznamenávají další vzestup inflace

„Již před vypuknutím války na Ukrajině docházelo k mohutnému nárůstu cen výrobců. Nyní lze očekávat, že se situace ještě více vyhročí, protože se bude komplikovat situace v dodavatelských řetězcích. K tomu navíc pokračuje energetická krize a vlivem příchodu uprchlíků vzroste poptávka, která umožní obchodníkům dál zdražovat,“ říká hlavní ekonom BHS Štěpán Křeček.

V únoru došlo k meziročnímu růstu cen průmyslových výrobců o 21,3 procenta. Jedná se o nejvyšší hodnotu v novodobé historii České republiky. K tomuto vývoji přispělo zvýšení ceny elektřiny o 57,7 procenta. Ceny chemických látek vzrostly o 47,5 procenta, což bude přes cenu hnojiv tlačit na růst inflace u potravinářských výrobků. Prudký růst cen byl pozorován u zemědělských výrobců. V úno-

ru došlo k meziročnímu zdražení o 22,9 procenta. V rostlinné výrobě stouply ceny o třetinu. Nejhorší je situace u olejnin, které zdražily o 44,2 procenta. Prudký růst cen o 34,3 procenta zaznamenaly i obiloviny. Vzhledem k válce na Ukrajině lze očekávat, že se ceny v rostlinné výrobě budou dál výrazně navyšovat. Ceny narůstají i ve stavebnictví. V únoru byl evidován meziroč-

ní růst cen stavebních prací o 8,6 procenta. To navíc bylo doprovázeno skokovým zdražením materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví o 20,3 procenta. Vzhledem k rostoucím cenám pozemků, stavebních prací i stavebních materiálů nelze očekávat, že by docházelo k poklesu cen nemovitostí.

Ing. Štěpán Křeček,
MBA hlavní ekonom BHS

Alexandr Gonda, 49 let,
finanční makléř

Meziroční růst cen výrobců v tuzemském průmyslu skutečně v únoru dále akceleroval a překonal očekávání finančního trhu, ale ještě více alarmující je aktuální meziměsíční statistika. Výrazný cenový skok mezi lednem a únorem ukazuje, že se zdražování nezastavilo, nýbrž pokračuje signifikantním tempem i nadále, přičemž nevidujeme výraznější indikace obratu ke zlepšení. Úhrmný index významně ovlivní primární ceny elektřiny, plynu a páry, které se zvýšily o 45,5 procenta. Zmíněné zdražení chemických látek se v moderní ekonomice promítne takřka do všech jejích odvětví. Navíc se obávají, že např. zemědělské výrobky mají i vzhledem k vývoji na globálních trzích potenciál k dalšímu zdražování.

Michal Babinec, 46 let,
byznysmen

K růstu cen výrobců určitě největší měrou přispívají stoupající náklady na energii a také pohonné hmoty. Lidé si často myslí, že firmy zvedají ceny z nějaké kapitalistické hamiznosti, ale neuvědomují si, co všechno ovlivňuje cenu výroby. Jsou to někdy i nepatrné drobnosti. Zdražil například pronájem i operativní leasing nebo právní a účetnické služby. Za stavebnictví mohou říct, že většina výrobců svoje nákladové vstupy patrně zohlednila už v cenách na začátku roku. Ale to neznamená, že se růst cen zastaví, protože se nevyhne tlaku na zvyšování mezd, a to jak kvalifikovaných, tak i nekvalifikovaných sil. Když budou větší platy, budou i větší ceny.

Milan Šáda, 46 let,
posunovač u dráhy

Ceny připomínají drahotu, o tom žádná. Když to bude takhle dál, tak za chvíli bude stát rohlík jako koláč. Teda dnešní koláč, protože koláče budoucnosti budou zase stát jako dort. A dort si už nikdo nedá, protože by přišel na buben. To mi připomíná tu příhodu s nějakou královnou, která lidem poradila, že když nemaj chleba, ať žerou koláče. Vegani už teď žerou trávu, ty by mohli přežít, jsou zvyklí. Ale co maj dělat normální lidi? Jako malej sem trávu jen tak z legrace jed, ale není to moc dobrý. Někteří lidé prej debužirou šneky. Těch mám na chatě plnou zahradu, a taky krtek. Uvidíme..

Erik Hrachovec, 27 let,
vedoucí oddělení datové analýzy

Sneci? Skvělá volba! To je prostě pochoutka, které při návštěvě sladké Francie nikdy neodolám. Dal bych si prostě escargots, třeba à la Bourguignonne. Ale pozor, vino bych rozhodně nevolil sladké! Suché víno skvěle otevírá aroma šneků, nepřehlčuje jejich chuť a kyselost nádherně kontrastuje jejich krémové akcenty. Když musíme šetřit, tak by to mohl být třeba Muscadet. Ale kdybychom si chtěli jako správní bláznové trochu zabláznit, tak bych šel do archívního Chablis. Šneci navíc působí jako afrodisiakum, takže pánové, směle do nich! Mám to vyzkoušené na vlastní kůži. Snědl jsem šneky, a v noci se otřásala zeměkoule. Ráno jsem pak ale zvracel.

Karin Lébllová, 40 let,
na volné noze

Jak příchod uprchlíků z Ukrajiny souvisí s dalším zdražováním. V televizi jsem viděla, že ti lidé skoro nic nemají. Koupí si třeba chléb, mléko nebo třebaš varoh, ale asi těžko si budou pořizovat další zboží, zvláště když bude neustále zdražovat. Navíc prý mají pomoci s nedostatkem pracovních sil v různých odvětvích, kvůli kterému také rostou ceny. Na jednu stranu tedy prý zapřičiní růst cen, jelikož tady budou, a na druhou stranu by měli přispívat k jejich snižování, protože zmenší náklady na výrobu z důvodu nedostatku pracovníků. Mě to vychází, že nula od nuly pojde. Ale to je jen taková selská ekonomika.

POZNEJTE NAŠE KOMENTÁTOŘY

Alexandr Gonda
49 let,
finanční makléř

Erik Hrachovec
27 let,
vedoucí oddělení datové analýzy

Jindřich Kadavý
51 let,
hudební pedagog a začínající politik

Josef Kalina
67 let,
strojní inženýr

Karin Lébllová
40 let,
na volné noze

Karla Bernášková
38 let,
učitelka

Michal Babinec
46 let,
byznysmen

Milan Šáda
46 let,
posunovač u dráhy

Nikola Spurná
30 let,
prodávkačka

